

ความคิดและ ประสบการณ์โดย

"คนเที่ยวเมืองไทยมากขึ้น : เรื่องที่น่าจุกคิด" "คนเที่ยวเมืองไทยมากขึ้น : เรื่องที่ควรจุกคิด"

โดย **พินทุม.....อดิชาติ เกตตะพันธ์**

ผมเพิ่งกลับมาเยี่ยมเมืองไทยหลังจากที่ไม่ได้กลับมาจนถึง 3 ปี ผมเห็นการเปลี่ยนแปลงมากมายในเมืองไทยที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ด้านบวกก็ อาทิ เช่น การบริการ ของโรงพยาบาลของรัฐ ดีขึ้นมาก เช่น การพูดจาสุภาพกับผู้ป่วยที่ไม่มีอาการ กระโหจกโหจกเหมือนเมื่อก่อน การต่อคิวบริการก็เร็วขึ้นมาก ผมเองไปตรวจสุขภาพก็ได้รับการบริการอย่างดีและรวดเร็ว รวมถึงได้รับน้ำใบเตยแก้วหนึ่งจากนางพยาบาลขณะนั่งรอตรวจ ส่วนตัวอย่างในด้านลบก็คือ **การที่บริษัทข้ามชาติมาลงทุนในไทยมาก ราวกับดอกเห็ด คิดแล้วเหมือนกับประเทศเราอยู่ใต้อ้อมนักธุรกิจต่างชาติ** ซึ่งก็มีส่วนจริงอยู่มากทีเดียว

ผมเป็นนักท่องเที่ยวด้วยคนคนหนึ่ง ตอนนี่ก็ท่องเที่ยวมาแล้ว 15 ประเทศ เห็นวัฒนธรรม และธรรมชาติที่แตกต่าง ปรากฏว่าทำให้ผมเห็นว่า **เมืองไทยมีสิ่งดีหลายอย่างที่ชาวต่างประเทศไม่มี** อาทิ เช่น **ความเกรงใจ การมีจิตใจโอบอ้อมอารี และเป็นคนยิ้มง่าย** คือ คำว่า **สยามเมืองยิ้ม** ซึ่งใครเห็นก็มีความสุข สิ่งเหล่านี้ทำให้ผมรักเมืองไทยมากขึ้น และอยากช่วยอนุรักษ์สิ่งดีทั้งหลายไว้ให้แก่คนรุ่นหลัง และสิ่งนี้ทำให้ผมมีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในการชักชวนชาวต่างประเทศให้มาเที่ยวเมืองไทย เพื่อที่เขาจะได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่ดีงาม และนำไปประยุกต์ได้กับสังคมของเขา ดังเช่น เขาจะแปลกใจเมื่อเราบอกว่าเมืองไทยมีปัญหาเรื่องความต่างทางเชื้อชาติและศาสนา น้อยมาก มีความจงใจเมื่อบอกว่าคนไทยนั้นอ้อมแอ้มแจ่มใสเสมอ แม้กระทั่งในหลายๆที่มีทุกข์ นอกจากนี้ เรายังมีศาสนาที่สอนให้รักทุกคน ไม่มองในแง่ร้ายแก่คนอื่น รวมทั้งบุคคลในศาสนาที่ต่างจากตน ซึ่งเป็นเรื่องแปลกของเขา **การท่องเที่ยว นั้น แท้จริงแล้ว เป็นดาบสองคมมีเงื้อมดีและเงื้อมเลวอยู่ด้วยกัน** ดังนั้น เราต้องพิจารณาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม

ผมขอเล่าถึงเรื่องวิธีการเที่ยวของผมสักเล็กน้อย เมื่อก่อน ตอนที่ผมอยู่เมืองไทย ผมแทบไม่ได้ตั้งใจไปเที่ยวที่ไหนเลย เพราะสมัยนั้นคนไทยไม่ค่อยเที่ยวเหมือนสมัยนี้ ประกอบกับผมเป็นคนชอบทำกิจกรรม และเรียนหนังสือหาความรู้เพิ่มเติมเป็นชีวิตจิตใจ ดังนั้น การไปเที่ยวของผมมักแฝงมากับการเข้าค่ายดูงาน เป็นต้น ผมนั้นชอบศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิศาสตร์

ประวัติศาสตร์ การอนุรักษ์ธรรมชาติ และเรื่องอื่นที่เราไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น เหตุนี้ทำให้ผมสนใจเดินทางไปเที่ยวในหลายประเทศ ผมมีความคิดเห็นว่าการไปเที่ยวทำให้เราได้เห็นอะไรที่แปลกกว่าสิ่งที่พบเห็นประจำ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ดีที่สามารถนำมาคิดหรือทำความเข้าใจเรื่องชีวิต และเรื่องรอบตัวเราได้ดีและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ความจริงผมควรจะเรียกการเที่ยวของผมว่าเป็น การทัศนศึกษามากกว่า นี่ก็เป็นเหตุที่ผมสามารถหาเรื่องที่น่าสนใจมาเล่าสู่กันฟังโดยตลอดด้วย

ช่วงหลายปีที่ผ่านมา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ทำให้เรามีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เรื่องที่น่าชมก็คือ การจัดทำเอกสารและการให้คำแนะนำในการท่องเที่ยว ซึ่งทำได้ดีมากทีเดียว ผมเองก็เป็นคนหนึ่งที่ใช้บริการของเขา แต่ในทางกลับกัน **การที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากอาจสร้างปัญหาด้านอื่นต่อประเทศ เราต้องคิดอย่างรัดกุมว่าผลดีและผลเสียคุ้มกันเท่าใด**

การมีนักท่องเที่ยวมากเกินไปนั้นก็มีผลมากต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพราะแต่ละแห่งมีขีดจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมเร็วจนแทบฟื้นฟูไม่ได้อีกต่อไป ตัวอย่างชัดเจนก็คือ ชายหาดเมืองพัทยา และเมื่อปลายเดือนมิถุนายน 2545 ผมมีโอกาสได้ไปเที่ยวที่เกาะช้างจังหวัดตราด ซึ่งเป็นเกาะใหญ่อันดับสองของประเทศ รองจากเกาะภูเก็ต เนื่องจากที่นี่เกาะใหญ่ มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ มีน้ำตกชายหาด และชายหาดที่สวยงามและมีแหล่งดำน้ำชมปะการังอยู่โดยรอบเกาะ ชาวไทยและชาวต่างชาติจึงนิยมมาเที่ยวที่นี่เป็นจำนวนมาก แต่เป็นที่น่าเสียดายที่การจัดการการท่องเที่ยวในเกาะนี้ไม่ดีพอ ตามชายหาดหลายจุดมีขยะมากพอควรให้เห็นได้เสมอ ทั้งขวดน้ำพลาสติก กระป๋องใส่น้ำมันเครื่อง และขวดเครื่องดื่มชูกำลัง เป็นต้น ดูแล้วก็น่าเศร้าใจไม่น้อย นอกจากนี้ ยังเห็นน้ำเสียที่ถูกปล่อยมายังทะเล ซึ่งดูใส แต่มีตะกอนดำด้านล่าง และน้ำมีกลิ่นเหม็นมาก ขณะนี้กำลังมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในที่ท่องเที่ยวจำนวนมาก รวมทั้งที่พักตากอากาศ เราคงคาดได้ว่าหากไม่มีการจัดการที่ดีขึ้น ปัญหาต่างๆ ที่ค้างคาอยู่แล้ว ก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้น และทำให้เกาะช้างเสื่อมโทรมในเร็ววัน

นักท่องเที่ยวต่างชาติ สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยอย่างมาก แต่เราก็ไม่ควรจ้อหรือตามใจนักท่องเที่ยวเหล่านี้จนปล่อยให้เขาทำอะไรตามใจชอบ โดยไม่คำนึงถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมอันดีงามของเรา เมื่อสี่ปีที่แล้ว ที่เกาะเสม็ด ผมพบผู้หญิงฝรั่งบางคนเดินเที่ยวตามชายหาดโดยไร้ชุดชั้นในผมคิดว่าการทำเช่นนี้ไม่เหมาะสมอย่างยิ่งกับวัฒนธรรม สิ่งนี้อาจเป็นสิ่งที่เขาทำได้ตามสบายในประเทศของเขา แต่ไม่ใช่ที่นี่ ประเทศไทย ในประเทศทางยุโรป

เขาจะไม่ร้องนกร้องเที่ยวมาก ยกตัวอย่างเช่น คนอเมริกันนั้น เมื่อขึ้นรถไฟ อาจเอาเก้าอี้สวมรอง
เก้าอี้วางบนเบาะนั่งฝั่งตรงข้ามในรถไฟ นั่นเป็นเรื่องปกติที่อเมริกา แต่ที่สวิสเซอร์แลนด์เจ้า
หน้าที่รถไฟของเขาจะเตือนด้วยความสุภาพอย่างไม่ถึงว่า "คุณต้องถอดรองเท้า" **สิ่งเหล่านี้
เราควรพูดคุยและช่วยกันแนะนำนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งในระดับองค์กรและระดับ
บุคคล ซึ่งจะยังให้เราไม่สูญเสียเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่ดีงามของชาวไทย**

การที่คนไทยเที่ยวกันมากขึ้น ถ้ามองในแง่ดี คนจะใช้เงินในประเทศมากขึ้น เศรษฐกิจ
ดีขึ้น เพราะประหยัดการใช้จ่ายไปเที่ยวต่างประเทศ(คนกลุ่มนี้อาจไม่มาก) ที่ผมเห็นด้วยโดย
หลักการก็คือ การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมคล้ายเครือข่ายดีแค่คนจำนวนหนึ่งที่ทำงานหนัก
ประโยชน์สำคัญและอยากให้เรา**จริงจังกันมาก คือ การท่องเที่ยวเมืองไทยพร้อมทั้ง
การเรียนรู้** ให้มีนิสัยรักการเรียนรู้ มีกิจกรรมหาข้อมูลและวางแผน ที่น่าสำคัญที่สุด
**การท่องเที่ยวน่าจะเป็นส่วนที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวรักธรรมชาติมากขึ้นชอบเรียนรู้
เพิ่มเติม** ทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ความเป็นมา ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี และ
วัฒนธรรมของคนในชาติ และชุมชนที่เราได้พบในการศึกษาประวัติศาสตร์ คนไทยมักไม่ใ้
ความสนใจนัก ซึ่งเราต้องปลูกฝัง อดีตนั้น ให้บทเรียนกับเราเยอะ เมื่อผมเที่ยวที่ยุโรป ผม
เห็นทัวร์ประวัติศาสตร์มากมาย นั่นแสดงให้เห็นว่าคนของเขาสนใจเรื่องนี้มาก ยกตัวอย่างเช่น
เมือง Salzburg ประเทศออสเตรีย ก็มีการพาชมสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ เรื่อง The sound
of music ซึ่งเป็น

ภาพยนตร์เรื่องจริงที่มีชื่อเสียงระดับโลก ในด้านการไปเที่ยวชุมชนที่ต่างจากเรา
เราก็มองเห็นว่าวัฒนธรรม หรือแนวคิดที่เรามีนั้น ดีหรือไม่ดีอย่างไร เราจะมั่นใจ
ในสวนดีของสังคมแวดล้อมเรามากขึ้น และอยากปรับปรุงข้อเสียของเราให้ดีขึ้น

**หากเราไม่สามารถให้นักท่องเที่ยวได้ประโยชน์ที่เป็นสาระ อาทิ เช่น การรัก
การเรียนรู้ เห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ และมีจิตสำนึกในการทวงหนนทรัพยากร
ธรรมชาติมากขึ้น การท่องเที่ยวของคนไทยก็คงเป็นแค่การพักผ่อนธรรมดา** นั่นอาจ
หมายถึง การกระตุ้นให้คนที่จากเดิมพักผ่อนโดยการอยู่บ้าน ออกไปเที่ยวนอกบ้านมากขึ้น
ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรที่สิ้นเปลืองมากขึ้น เพราะต้องการเดินทางและค่าใช้จ่ายมากกว่าปกติ

พวกเราต้องฝากความหวังไว้กับองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และธุรกิจ ที่เกี่ยวกับการ
ท่องเที่ยว แต่อย่างไร เราทุกคน โดยส่วนบุคคล ก็สามารถช่วยกัน โดยทำให้เกิดการท่องเที่ยว
ที่มีสาระมากขึ้น ต่อทั้ง ตนเองและคนรอบตัว **ถ้าเราไม่คิดจัดการและบริหารการท่องเที่ยว**

ให้ดี เอาแต่ส่งเสริมให้มีปริมาณนักท่องเที่ยวมากขึ้นแต่อย่างเดียวโดยไม่เน้นคุณภาพ
เราคงจะไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าดูเหลือไว้มากนัก สำหรับพวกเราชาวไทย หรือแม้แต่
การหารายได้จากชาวต่างประเทศอีกต่อไป และยังเป็นการเสพทรัพยากรธรรมชาติ
อย่างไรค่าอีกด้วย

ประเด็นร้อน เขียงใหม่ในที่พักฟารี

ร้อน ๆ จำ ระยะนี้ คนเขียงใหม่กำลังสับสนกับข้อมูลการสร้างสวนสัตว์ใหม่ ย้าย

สวนสัตว์เก่า ทางกอง บก. ก็ได้เข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบของภาคประชาชนมาหลาย
ครั้ง พอดีกับเรื่องที่พักใหม่เขียงใหม่ไว้ข้างบนก่อนกลับไปเรียนต่อปริญญาเอกที่เมืองนอก ตั้งแต่
สามเดือนที่แล้ว ช่างเหมาะเจาะ เข้ากับเรื่องราวดีเหลือเกิน เพราะโครงการไนท์ซาฟารี
อภิมหาโครงการบนพื้นที่มรดกทางธรรมชาติของสาราณะเกือบหมื่นไร่ กำลังจะถูกจัดการ
โดยการตัดสินใจอย่างฉับพลันของคนเพียงไม่กี่คน **คนเขียงใหม่**ซึ่งบอกว่าเป็นเจ้าของพื้นที่
ต้องรอบคอบ ต้องสนใจ ต้องศึกษาข้อมูล ผลกระทบ ก่อนจะเฮโลสนับสนุนทำเดี่ยว

**คิดดูเล่น ๆ ว่า... * หมีแพนด้าที่จะได้มา(ให้เช้า) ต้องใช้งบประมาณ 332 ล้านบาทในการ
สร้างบ้านปรับอากาศให้เขาอยู่นั้น และยังคงต้องบรรทุกอาหารคือไผ่ชนิดที่เขากิน มาจาก
เมืองจีนตลอดเวลา ยังไม่นับว่าการย้ายสัตว์เก่าๆ จากสวนสัตว์เดิมมาไว้ที่ใหม่ สัตว์จะตกใจ
ซ็อคตายไปกี่ตัว ที่ผ่านมาก็ย้ายแก๊งในสวนสัตว์มันก็ซ็อคตายทั้งฝูงไปทีหนึ่งแล้ว**

* จะเอาน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค มาจากไหนให้พอเพียง ทุกวันนี้ก็มี
ปัญหาขาดแย่งเรื่องแย่งน้ำกันอยู่แล้วในพื้นที่ลุ่มน้ำแทบทุกสายจากตอยสุเทพ

* ทางตอนบนของโครงการ มีแผนทำรีสอร์ทเพื่อตึงเงินจากนักท่องเที่ยว
นายทุนที่ลงเงินไป คิดหรือว่าเขาจะให้ใคร ชาวบ้านคนใด เข้าไปมีส่วนแบ่งรายได้ของเขา

* ขยะ และน้ำเสียที่จะเกิดขึ้นตามมา จะมีการจัดการอย่างไร

* พื้นที่บริเวณที่จะสร้างสวนใหญ่เป็นของอุทยานแห่งชาติ และถูกจัดเป็น
พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นหนึ่ง คือห้ามทำการใดๆ แต่ทำไมจึงมีโครงการอย่างนี้ขึ้นมาได้ โดยมีผู้ใหญ่
บางท่านประกาศว่าไม่ต้องศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพราะไม่มีผลกระทบ !!!

